

Το υπο-προλεταριάτο. Ο όρος αυτός της μαρξιστικής θεωρίας χρησιμοποιείται

συνήθως αμετάφραστος. Στο Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος οι Κ. Μαρχ και F. Engels αποδίδουν τη σημασία του «κουρελοπρολεταριάτου». Το λούμπεν-προλεταριάτο, «αυτό το παθητικό προϊόν της σαπίλας των τελευταίων στρωμάτων της παλιάς κοινωνίας», αποτελείται από τα εξαθλιωμένα κι εκφυλισμένα μικροαστικά και προλεταριακά στοιχεία (ΟΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟ) τους αλήτες, τους ζητιάνους κλπ., που έχασαν την ταξική τους συνείδηση (ΘΣΥΝΕΙΔΗΣΗ. ΤΑΞΙΚΗ) και την ταξική τους θέση μέσα στην κοινωνία (ΘΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΞΗ). Τα μέλη λοιπόν του λούμπεν-προλεταριάτου δε συγκροτούν κοινωνική τάξη, ακριβώς επειδή απουσιάζει σ' αυτά η ταξική συνείδηση, και «είναι πάντα πρόθυμα να πουληθούν για αντιδραστικές ενέργειες». Αυτή η κλασική μαρξική ερμηνεία αφορά βέβαια την αστική κοινωνία στη φάση ανόδου του καπιταλισμού.

Στις σημερινές βιομηχανικές κοινωνίες της Δυτικής Ευρώπης, οι οποίες διαθέτουν υψηλούς δείκτες κοινωνικής ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ, δεν παράγεται πια, παρά μόνο κατ' εξαίρεση, σε περιόδους γενικευμένων κρίσεων του ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ, αυτόχθονο λούμπεν-προλεταριάτο. Το λούμπεν-στοιχείο εισάγεται με τη μορφή εργατών που μεταναστεύουν από τις χώρες του Τρίτου Κόσμου. Αυτές οι εργατικές ΜΑΖΕΣ πληρούν περίπου τους ίδιους όρους και διαβιούν κάτω από τις ίδιες περίπου συνθήκες με το ευρωπαϊκό υποπρολεταριάτο του 19. αιώνα και των αρχών του 20. Τα κύρια χαρακτηριστικά τους είναι η συνεχής ένδεια, η κοινωνική περιθωριοποίηση, η ανασφάλεια εργασίας και κοινωνικής ύπαρξης, οι χαμηλές αμοιβές και η υπερβολική κόπωση, οι απεριόριστες δυνατότητες χειραγώγησής τους, τέλος, από πλευράς συστήματος, που προσκαλεί ή αποπέμπει τα εργατικά χέρια ανάλογα με τις οικονομικές συγκυρίες και τους νόμους του ΚΕΡΔΟΥΣ όπου αποβλέπει, κ.ά.